

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Zenei esztétika 2 (Estetică muzicală 2) (TLM 3605)

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Zenei esztétika 2 (Estetică muzicală 2)	A tantárgy kódja	TLM 3605
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Csákány Csilla		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Csákány Csilla		
2.4. Tanulmányi év	III.	2.5. Félév	2
		2.6. Értékelés módja	V
		2.7. Tantárgy típusa	DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					47
3.8. A félév összóraszama					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Zeneelméleti előképzés, zeneirodalmi példák ismerete
4.2. Kompetenciabeli	Zenei és elemzői szövegértés

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Zongora, vetítő, hangszórók
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Zongora, vetítő, hangszórók

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- A zenei szöveg (partitúra) és a hangzó anyag (interpretáció, audíció) összekapcsolása az elsajátított zenehallgatási és zenei írás-olvasási készségek (beleértve a belső zenei hallást is) alapján (közepes nehézségi fok). - A klasszikus zeneszerzési technikák alapvető sajátosságainak helyes alkalmazása, valamint a zenei elemzés alapvető módszereinek használata.
Transzverzális kompetenciák	- Hatékony csapatmunka-technikák alkalmazása különböző hierarchiai szinteken. - A szakmai képzés szükségességének objektív önértékelése a munkaerőpiaci követelményekhez való alkalmazkodás és beilleszkedés érdekében.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri és használja a zenével kapcsolatos vagy ahhoz kapcsolódó releváns információforrásokat.
Képességek	A hallgató képes összegyűjteni, értékelni, kiválasztani és rendszerezni a zenével kapcsolatos vagy ahhoz kapcsolódó információkat (történelmi, kulturális, esztétikai, stilisztikai stb.).
Felelősség és önállóság	A hallgató képes saját zenei-művészeti tevékenységéhez tartalmakat kidolgozni, és folyamatosan bővíti, diverzifikálja, árnyalja és finomítja saját zenei-művészeti perspektíváját, releváns zenei-művészeti információforrások tanulmányozásával.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- az esztétikai értékek megtapasztalása és megértése mind a művészetek világában, mind a hétköznapi életben - Az előadások a zene- és társművészetek alapvető korszakainak, stílusainak és műfajainak kiemelkedő repertoárjára épülnek, felölelve a zeneirodalom paradigmatis alkotárait. Ezek ismerete elősegíti a diákok dinamikus tájékozódását, valamint fejleszti képességüket arra, hogy megalapozott értékítéleteket hozzanak, akár a különböző művészeti korok, akár a kortárs művészeti médiumok világában.
--------------------------------------	---

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Olyan átfogó esztétikai műveltség megteremtése, amely az ízlés és az esztétikai ítéelőképesség formálását és fejlesztését szolgálja, miközben lehetővé teszi a hagyományos és kortárs kulturális-művészeti jelenségek – egyetemes és helyi szinten egyaránt – igazságos és megalapozott értékelését - Az előadások célja, hogy a hallgatók figyelmét és érzékenységét felkeltse a művészetek kulturális szerepe és jelentősége iránt. - Betekintés az esztétika történetének meghatározó állomásaiiba kiemelkedő gondolkodók és paradigmatisz alkotások tükrében; a hagyományos és kortárs esztétikai mező kialakulásának és felépítésének vizsgálata; az értékkegatóriák rendszerezése és esztétikai jelentősége a művészet és kultúra területén; valamint az alkotás, értelmezés és recepció közötti kapcsolat dimenzióinak feltárása, az ízlés formálásától az ítéletalkotásig terjedő esztétikai megértés folyamatában.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kép fogalma a zenei alkotások esztétikai vizsgálatában.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Ujfalussy József: <i>Az esztétika alapjai és a zene</i> . Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
2. A műalkotás rétegmodellje.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
3. Az időbeli művészetek tárgya.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázssáról</i> . Komp-Press, Kolozsvár, 2001.
4. Művészi kifejezőeszközök.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
5. A kifejező eszközök szervező elvei.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Eco, Umberto: <i>A szépség története</i> . Európa, Budapest, 2005.
6. A retorikai alakzatok esztétikai jelentősége.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
7. Szimbólum és allegória.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
8. A metafora csoportja.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
9. Pars pro toto, ideogramma, hiperbola, típus és prototípus.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
10. A külső forma.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Eco, Umberto: <i>Nyitott mű</i> . Európa, Budapest, 1998.
11. Az interpretáció.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázssáról</i> . Komp-Press, Kolozsvár, 2001.
12. A belső forma.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Baumgarten, Alexander, Gottlieb: <i>Esztétika</i> . Atlantisz, Budapest, 1999.
13. A lényeg.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.

14. Összefoglalás.	Interaktív előadás, zenehallgatás, párbeszéd	Tatarkiewicz, Wladyslaw: <i>Az esztétika alapfogalmai: hat fogalom története</i> . Kossuth, Budapest, 2000.
Könyvészet *** <i>Esztétikai kislexikon</i> (sz. Szigeti József). Kossuth Kiadó, Budapest, 1969. *** <i>Esztétikai olvasókönyv</i> (sz. Kiss Tamás). Kossuth Kiadó, Budapest, 1976. Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i>, I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005. Angi István: <i>Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázsáról</i>. Komp-Press, Kolozsvár, 2001. Arisztotelész: <i>Poétika</i>. PannonKlett, Budapest, 1997. Baumgarten, Alexander, Gottlieb: <i>Esztétika</i>. Atlantisz, Budapest, 1999. Burke, Edmund: <i>Filozófiai vizsgálódás a fenségesről és a szépről való ideáink eredetét illetően</i>. Magvető, Budapest, 2008. Eco, Umberto: <i>A szépség története</i>. Európa, Budapest, 2005. Eco, Umberto: <i>A rótság története</i>. Európa, Budapest, 2007. Eco, Umberto: <i>Nyitott mű</i>. Európa, Budapest, 1998. Molnár Antal: <i>Gyakorlati zeneesztétika</i>. Zeneműkiadó, 1971. Szerdahelyi István: <i>Az esztétikai érték</i>. Gondolat, Budapest, 1984. Tatarkiewicz, Wladyslaw: <i>Az esztétika alapfogalmai: hat fogalom története</i>. Kossuth, Budapest, 2000. Eco, Umberto: <i>Művészet és szépség a középkori esztétikában</i>. Európa, Budapest, 2002. Hartmann, Nicolai: <i>Esztétika</i>. Magyar Helikon, 1977. Hegel, G. W. F.: <i>Esztétika</i>. Gondolat, Budapest, 1979. Moles, Abraham: <i>A giccs, avagy a boldogság művészete</i>. Gondolat, Budapest, 1975. Szerdahelyi István: <i>Ízlés és kultúra</i>. Kossuth, Budapest, 1974. Ujfalussy József: <i>Az esztétika alapjai és a zene</i>. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983. Wagner, Richard: <i>Művészet és forradalom</i>. Seneca, Budapest, 1995. Zoltai Dénes: <i>A zeneesztétika története: Ethosz és affektus</i>. Zeneműkiadó, Budapest, 1966.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kép fogalmának elemzése. A különböző művészi képfalkotási típusok (vizuális, auditív) és a tudományos képfalkotás összehasonlítása.	vita	Ujfalussy József: <i>Az esztétika alapjai és a zene</i> . Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
2. A rétegmodell. Példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
3. Az időbeli művészetek tárgya. Példák	vita	Angi István: <i>Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázsáról</i> . Komp-Press, Kolozsvár, 2001.
4. Művészi kifejezőeszközök. Példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
5. Szervező elvek: hangsúly, hangnem, hangerő, hangszerelés. Példák.	vita	Eco, Umberto: <i>A szépség története</i> . Európa, Budapest, 2005.
6. Értelmezési szintek, alakzatok kontextusa. Példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
7. Szimbólum és allegória. Zenei példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
8. A metafora csoportja. Zenei példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
9. Pars pro toto, ideogramma, hiperbola, típus és prototípus. Zenei példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
10. A külső forma. Zenei példák.	vita	Eco, Umberto: <i>Nyitott mű</i> . Európa, Budapest, 1998.
11. Az interpretáció. Zenei példák.	vita	Angi István: <i>Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázsáról</i> . Komp-Press, Kolozsvár, 2001.

12. A belső forma. Zenei példák.	vita	Baumgarten, Alexander, Gottlieb: <i>Esztétika</i> . Atlantisz, Budapest, 1999.
13. A lényeg. Zenei példák.	vita	Angi István: <i>Zeneesztétikai előadások</i> , I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.
14. Összegzés zenei példákon keresztül.	vita	Tatarkiewicz, Wladyslaw: <i>Az esztétika alapfogalmai: hat fogalom története</i> . Kossuth, Budapest, 2000.

Könyvészet

*** *Esztétikai kislexikon* (sz. Szigeti József). Kossuth Kiadó, Budapest, 1969.

*** *Esztétikai olvasókönyv* (sz. Kiss Tamás). Kossuth Kiadó, Budapest, 1976.

Angi István: *Zeneesztétikai előadások*, I-II. kötet. Scientia, Kolozsvár, 2003; 2005.

Angi István: *Az esztétikum zeneisége: Esszék a viszonyalkotás varázsáról*. Komp-Press, Kolozsvár, 2001.

Arisztotelész: *Poétika*. PannonKlett, Budapest, 1997.

Baumgarten, Alexander, Gottlieb: *Esztétika*. Atlantisz, Budapest, 1999.

Burke, Edmund: *Filozófiai vizsgálódás a fenségesről és a szépről való ideáink eredetét illetően*. Magvető, Budapest, 2008.

Eco, Umberto: *A szépség története*. Európa, Budapest, 2005.

Eco, Umberto: *A rótság története*. Európa, Budapest, 2007.

Eco, Umberto: *Nyitott mű*. Európa, Budapest, 1998.

Molnár Antal: *Gyakorlati zeneesztétika*. Zeneműkiadó, 1971.

Szerdahelyi István: *Az esztétikai érték*. Gondolat, Budapest, 1984.

Tatarkiewicz, Wladyslaw: *Az esztétika alapfogalmai: hat fogalom története*. Kossuth, Budapest, 2000.

Eco, Umberto: *Művészet és szépség a középkori esztétikában*. Európa, Budapest, 2002.

Hartmann, Nicolai: *Esztétika*. Magyar Helikon, 1977.

Hegel, G. W. F.: *Esztétika*. Gondolat, Budapest, 1979.

Moles, Abraham: *A giccs, avagy a boldogság művészete*. Gondolat, Budapest, 1975.

Szerdahelyi István: *Ízlés és kultúra*. Kossuth, Budapest, 1974.

Ujfalussy József: *Az esztétika alapjai és a zene*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.

Wagner, Richard: *Művészet és forradalom*. Seneca, Budapest, 1995.

Zoltai Dénes: *A zeneesztétika története: Ethosz és affektus*. Zeneműkiadó, Budapest, 1966.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy tartalma összhangban áll a hazai és nemzetközi szakma tudományos követelményeivel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	az információk elsajátításának mértéke; analitikus képesség	írásbeli teszt	70 %
10.5 Szeminárium / Labor		aktív jelenlét az elemzői feladatok során	30 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
alapvető zeneesztétikai fogalmak ismerete			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés

 A fenntartható fejlődés általános ikonja								
								

Kitöltés időpontja:
15.09.2025

Előadás felelőse:
dr. Csákány Csilla

Szeminárium felelőse:
dr. Csákány Csilla

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...

Intézetigazgató:
.....

általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.